

Светски AIDS дан, 1. децембар

Епидемиолошка ситуација у Србији

Према подацима Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ од почетка епидемије 1985. до новембра 2014. године у Републици Србији је регистровано 3098 особа инфицираних HIV-ом, од којих је 1727 особа оболело од AIDS-а, док је 1167 особа инфицираних HIV-ом умрло.

Током 2014. године новодијагностиковано је 95 особа инфицираних HIV-ом. У истом периоду код 33 особе је дијагностикован AIDS (сида), док је 6 особа умрло од AIDS-а.

Од 95 новооткривених особа инфицираних HIV-ом, 54 особе (57%) су из Београда, 14 (15%) из Војводине, а четвртина је из осталих округа централне Србије (27 особа). Регистровано је седам пута више мушкараца у односу на жене. Већина новооткривених HIV позитивних особа је узраста 20–49 година (90%), при чему је свака трећа особа узраста 20–29 година.

У односу на начин трансмисије код 75 особа HIV је пренесен незаштићеним сексуалним односом (79%).

Од 33 нова случаја AIDS-а, 30 особа је мушког пола. Највише оболелих од AIDS-а регистровано је у узрасној групи 30–59 година (82%).

Све особе умрле од AIDS-а у посматраном периоду су били мушкарци. Највећи број особа умрлих од AIDS-а био је узраста 30 до 39 година (4 особе). Највећи број умрлих од AIDS-а регистрован је међу особама које су HIV стекле незаштићеним сексуалним контактом (5 особа). Свих 6 смртних исхода регистровано је код особа код којих је истовремено новодијагностиковано носилаштво анти-HIVантитела и оболевање од AIDS-а.

Према званично доступним подацима у Србији крајем новембра 2014. године живи 1931 особа инфицирана HIV-ом. Међутим, процене UNAIDS-а указују да у нашој земљи још око 1100 особа не зна да је инфицирано HIV-ом. Знајући да HIV инфекција може дуги низ година протичати без икаквих знакова и симптома, једини начин да се открије HIV инфекција је да се особа која је имала неки ризик тестира на HIV. HIV позитивне особе имају могућност да уђу у програм праћења и контроле сопствене HIV инфекције, односно у програм лечења који даје одличне резултате, како у свету тако и у нашој земљи, те је данас HIV инфекција хронично стање са којим се може квалитетно и дуго живети, али само уколико се правовременим и адекватним специфичним лечењем контролише HIV инфекција.

Од 1997. године високо активна антиретровирусна терапија (HAART) је доступна и бесплатна у Републици Србији, тј. сви трошкови лечења иду на терет Републичког завода за здравствено осигурање за све здравствене осигуранике којима је лечење индиковано. У периоду 2003–2013. година регистровано је значајно повећање особа инфицираних HIV-ом на лечењу комбинованом антиретровирусном терапијом (близу 1200 особа крајем 2013. према 330 особа крајем 2003. године), а од 2000. године регистрована је и значајна редукација оболевања и умирања од AIDS-а.

У циљу успешне контроле HIV/AIDS епидемије у нашој земљи, уз поштовање права особа које живе са HIV-ом, потребно је смањити ризично понашање, благовремено се тестирати на HIV и започети лечење.

Епидемиолошка ситуација у свету

Према проценама UNAIDS-а у свету је крајем 2013. године 35 милиона људи живело са HIV-ом, што представља значајан пораст у односу на ранији период (18,7 милиона 1995, односно 28,6 милиона 2000. године). Од почетка епидемије око 78 милиона особа је инфицирано HIV-ом, док је 39 милиона особа умрло од AIDS-а.

Процењује се да је у свету 2,1 милиона особа новоинфицирано HIV-ом у 2013. години (3,5 милиона 2000. године). Током прошле године од AIDS-а је умрло 1,5 милиона људи, што је значајна редукација у односу на 2005. годину када је од AIDS-а умрло 2,4 милиона особа у свету.

Национална кампања

Активности које прате обележавање 1. децембра добар су пример јединствености и свеобухватности националног одговора на HIV епидемију у Србији, при чему свака институција, установа, организација и/или удружење преузима водећу улогу у оквиру својих компетенција, међусобно се допуњујући.

Поред већ традиционалних трибина и бројних активности организованих на јавним местима, биће реализоване бројне интерактивне едукације у школама и на факултетима, као и интензивирано пружање услуге добровољног, бесплатног, поверљивог саветовања и тестирања у институционалним саветовалиштима за HIV и друге полно преносиве инфекције, као и на терену, са фокусом на припаднике из популација које су под повећаним ризиком од инфекције HIV-ом.

МАТЕРИЈАЛ ЗА НОВИНАРЕ

Београд, 1. децембар 2014. године

Институт за јавно здравље Србије позива све који су имали неко ризично понашање у ближој или даљој прошлости да се посаветују и бесплатно и анонимно тестирају на HIV у Градском заводу за јавно здравље у Београду (Булевар Деспота Стефана 54а, од 8 до 17 часова) и у Заводу за заштиту здравља студената у Београду (Браће Недића 28, од 8 до 19 часова). Активности сличног садржаја ће се реализовати и у многим градовима Србије (мапа активности је доступна на сајту Института за јавно здравље Србије www.batut.org.rs).